РЕШЕНИЯ

РЕШЕНИЕ (ЕС) 2020/1178 НА КОМИСИЯТА

от 27 юли 2020 година

относно нотифицираните от Кралство Дания съгласно член 114, параграф 4 от Договора за функционирането на Европейския съюз национални разпоредби по отношение на съдържанието на кадмий в торовете

(нотифицирано под номер C(2020) 4988)

(само текстът на датски език е автентичен)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114, параграф 6 от него,

като има предвид, че:

1. ФАКТИ И ПРОЦЕДУРА

(1) На 27 януари 2020 г. Кралство Дания уведоми Комисията, въз основа на член 114, параграф 4 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), за своето намерение да запази националните си разпоредби относно съдържанието на кадмий в торовете чрез дерогация от Регламент (ЕС) 2019/1009 на Европейския парламент и на Съвета ([1]).

1.1. **Законодателство на Съюза**

1.1.1. *Член 114, параграф 4 и параграф 6 от ДФЕС*

(2) Член 114, параграф 4 и параграф 6 от ДФЕС гласят следното:

„4. Ако след приемане от Европейския парламент и Съвета, от Съвета или от Комисията, на мярка за хармонизиране, една държава членка счете за необходимо да запази националните си разпоредби на основание значими нужди, посочени в член 36 или отнасящи се до защитата на околната или работната среда, тя уведомява Комисията за тях и посочва основанията за тяхното запазване.

[…]

6. В срок от шест месеца след уведомяванията, посочени в параграфи 4 […], Комисията одобрява или отхвърля въпросните национални разпоредби, след като установи дали те представляват или не представляват средство за произволна дискриминация или прикрито ограничение на търговията между държавите членки, и дали препятстват или не препятстват функционирането на вътрешния пазар.

При липса на решение на Комисията в този срок националните разпоредби, посочени в параграфи 4 […], се считат за одобрени.“

([1]) Регламент (ЕС) 2019/1009 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година за определяне на правила за предоставяне на пазара на ЕС продукти за наторяване и за изменение на регламенти (ЕО) № 1069/2009 и (ЕО) № 1107/2009 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2003/2003 (ОВ L 170, 25.6.2019 г., стр. 1).

1.2. **Правила за хармонизиране в областта на продуктите за наторяване**

1.2.1. *Регламент (ЕО) № 2003/2003*

(3) Регламент (ЕО) № 2003/2003 на Европейския парламент и на Съвета ([2]) се прилага за продукти, пуснати на пазара като торове с обозначение „ЕО тор“. Тор от видовете, посочени в приложение I към Регламент (ЕО) № 2003/2003, който отговаря на посочените в същия регламент условия, може да бъде обозначен като „ЕО тор“ и неговото свободно движение на вътрешния пазар е разрешено.

(4) В приложение I към Регламент (ЕО) № 2003/2003 е даден изчерпателен списък на видовете торове, обхванати от правилата за хармонизиране. За всеки вид тор има специфични изисквания, например относно съдържанието на хранителни елементи, разтворимостта на хранителните елементи или методите за преработка.

(5) Регламент (ЕО) № 2003/2003 се прилага главно по отношение на неорганичните торове. Някои от обхванатите торове имат съдържание на фосфор 5 % или повече (в масови единици), изразено като еквивалент на фосфорен пентаоксид (P_2O_5).

(6) Принципът на свободното обращение на ЕО торове на вътрешния пазар е определен в член 5 от Регламент (ЕО) № 2003/2003, където се посочва, че държавите членки няма да забраняват, ограничават или възпрепятстват пускането на пазара на торове, маркирани като „ЕО тор“, които отговарят на разпоредбите на този регламент, на основание на състав, идентификация, етикетиране и пакетиране и други разпоредби, съдържащи се в регламента.

(7) В Регламент (ЕО) № 2003/2003 не са определени пределно допустими стойности за съдържанието на замърсители в ЕО торовете. Поради това, с няколко изключения, основани на решения на Комисията за прилагане на съответните разпоредби на ДФЕС ([3]), свободното движение на ЕО торове със съдържание на фосфор минимум 5 % P_2O_5 в рамките на вътрешния пазар е разрешено независимо от съдържанието на кадмий в тях.

(8) Въпреки това намерението на Комисията да се заеме с проблема относно неумишленото съдържание на кадмий в минералните торове беше оповестено още в съображение 15 от Регламент (ЕО) № 2003/2003. Според това съображение „*Торовете могат да бъдат замърсени с вещества, които могат потенциално да представляват заплаха за здравето на човека и животните и за околната среда. В допълнение към становището на Научния комитет по токсичността, екотоксичността и околната среда (SCTEE), Комисията възнамерява да се заеме с проблема на неумишлено съдържание на кадмий в минерални торове и, когато е целесъобразно, ще изготви предложение за регламент, който тя възнамерява да представи на Европейския парламент и на Съвета. Когато е целесъобразно, подобен преглед ще бъде предприет за други замърсители.*“

1.2.2. *Регламент (ЕС) 2019/1009*

(9) В Регламент (ЕС) 2019/1009 са определени правила за хармонизиране за „ЕС продукти за наторяване“. Той отменя Регламент (ЕО) № 2003/2003, считано от 16 юли 2022 г.

(10) ЕС продуктите за наторяване са продукти за наторяване, които носят маркировката „CE“ към момента на предоставянето им на пазара. Всеки ЕС продукт за наторяване трябва да отговаря на изискванията, предвидени в Регламент (ЕС) 2019/1009 за съответната продуктова функционална категория („ПФК“) и категория или категории съставни материали, и да е етикетиран в съответствие с изискванията за етикетиране, установени в същия регламент. Съществуват седем ПФК за ЕС продуктите за наторяване, като една от тях обхваща торовете.

(11) В Регламент (ЕС) 2019/1009 подходът към неорганичните торове е по-общ отколкото в приложение I към Регламент (ЕО) № 2003/2003, като се прилагат някои общи изисквания относно тяхното качество и безопасност. В допълнение Регламент (ЕС) 2019/1009 се прилага по отношение на органични и органо-минерални торове, които са извън материалния обхват на Регламент (ЕО) № 2003/2003.

([2]) Регламент (ЕО) № 2003/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 година относно торовете (ОВ L 304, 21.11.2003 г., стр. 1).

([3]) Вж. решения на Комисията от 3 януари 2006 г.: 2006/347/ЕО относно националните разпоредби, нотифицирани от Кралство Швеция съгласно член 95, параграф 4 от ДФЕС по отношение на максимално допустимото съдържание на кадмий в торовете, параграф 41 (ОВ L 129, 17.5.2006 г.), стр. 19; 2006/348/ЕО относно националните разпоредби, нотифицирани от Република Финландия съгласно член 95, параграф 4 от ДФЕС по отношение на максимално допустимото съдържание на кадмий в торовете, параграф 40 (ОВ L 129, 17.5.2006 г., стр. 25) и 2006/349/ЕО относно националните разпоредби, нотифицирани от Република Австрия съгласно член 95, параграф 4 от ДФЕС по отношение на максимално допустимото съдържание на кадмий в торовете (ОВ L 129, 17.5.2006 г., стр. 31).

(12) С точка 3, буква а), подточка ii) от ПФК 1(B) и точка 2, буква а), подточка ii) от ПФК 1(C)(I) от приложение I към Регламент (ЕС) 2019/1009 на равнището на Съюза се въвежда понятието „фосфатни торове“ за органо-минерални торове или неорганични торове с макроелементи със съдържание на фосфор най-малко 5 % (в масови единици), изразено като еквивалент на фосфорен пентаоксид P_2O_5.

(13) В регламента за първи път на равнището на Съюза са определени пределно допустими стойности за замърсители в ЕС продуктите за наторяване. За фосфатните торове пределно допустимата стойност за съдържанието на кадмий е 60 mg/kg P_2O_5. За останалите торове се прилагат други пределно допустими стойности, които се изразяват не като mg/kg P_2O_5, а като mg/kg сухо вещество в целия продукт с всички негови компоненти.

(14) В член 3, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/1009 е залегнал принципът на свободно движение, съгласно който държавите членки не трябва да възпрепятстват, поради причини, свързани със състава, етикетирането или други аспекти, уредени от този регламент, предоставянето на пазара на ЕС продукти за наторяване, които са в съответствие с регламента. Съгласно член 3, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2019/1009 обаче държава членка, която към 14 юли 2019 г. се ползва от дерогация от Регламент (ЕО) № 2003/2003 във връзка със съдържанието на кадмий в торовете, предоставена в съответствие с член 114, параграф 4 от ДФЕС, може да продължи да прилага националните пределно допустими стойности за съдържание на кадмий във фосфатните торове до момента, в който на равнището на Съюза започнат да се прилагат хармонизирани пределно допустими стойности за съдържание на кадмий във фосфатните торове, които са равни на или по-ниски от пределно допустимите стойности, прилагани в съответната държава членка към 14 юли 2019 г.

(15) Освен това Комисията има задължението до 16 юли 2026 г. да направи преглед на пределно допустимите стойности за съдържанието на кадмий във фосфатните торове, с цел оценка на осъществимостта на намаляването на тези пределно допустими стойности до подходящи по-ниски стойности. Комисията трябва да вземе под внимание факторите на околната среда, по-специално в контекста на почвени и климатични условия, здравни фактори, както и социално-икономически фактори, включително съображения, свързани със сигурността на доставките.

1.2.3. *Незадължителен режим*

(16) Пазарът на ЕС за продукти за наторяване е хармонизиран само отчасти.

(17) Регламент (ЕО) № 2003/2003 има за цел да се осигури свободното обращение на ЕО торове на вътрешния пазар. Този регламент обаче не засяга т.нар. „национални торове“, пускани на пазара на държавите членки в съответствие с националното законодателство. Производителите могат да избират дали да предлагат даден тор на пазара като „ЕО тор“ или като „национален тор“.

(18) С Регламент (ЕС) 2019/1009 незадължителният режим не се променя. Така с регламента се осигурява свободното движение на ЕС продукти за наторяване в рамките на вътрешния пазар, а пускането на пазара на национални продукти за наторяване остава разрешено. Изборът все така зависи от производителя.

(19) Въз основа на двата регламента — Регламент (ЕО) № 2003/2003 и Регламент (ЕС) 2019/1009 — държавите членки не трябва да възпрепятстват предоставянето на пазара на съответстващи на изискванията ЕО торове и съответно ЕС продукти за наторяване поради причини, свързани *inter alia* със съдържанието на кадмий.

(20) Държавите членки обаче може да запазят или да въведат по своя преценка пределно допустими стойности за замърсители в национални продукти за наторяване, които са извън обхвата на Регламент (ЕС) 2019/1009. Всяка държава членка е повече или по-малко загрижена относно натрупването на кадмий, който представлява заплаха за дългосрочната устойчивост на растениевъдството. Повечето държави членки вече са въвели правила за ограничаване на съдържанието на кадмий в националните продукти за наторяване с цел да намалят емисиите на кадмий в околната среда, а оттам и експозицията на хората на кадмий. Настоящото решение не засяга този вид правила.

(21) Така правилата на Съюза за хармонизиране съществуват успоредно с националните разпоредби, приложими към продуктите за наторяване.

1.3. **Нотифицирани национални разпоредби**

(22) Националните разпоредби, нотифицирани от Кралство Дания („нотифицираните национални разпоредби“), са залегнали в Наредба № 223 от 5 април 1989 г. относно съдържанието на кадмий в торовете, съдържащи фосфор (наричана по-долу „наредбата“), според която сегашната пределно допустима стойност се прилага от 1998 г.

(23) С наредбата е уредена продажбата за употреба в Дания. В нея е определена пределно допустима стойност за кадмий в изкуствените торове от минерален фосфат с общо тегловно съдържание на фосфор (P) 1 % или повече. 1 % тегловно съдържание на фосфор (P) се равнява на 2,3 % (в масови единици), съдържание на еквивалент на фосфорен пентаоксид P_2O_5. Пределно допустимата стойност за кадмий в такива торове е 110 mg Cd/kg фосфор (P), еквивалентна на 48 mg Cd/kg P_2O_5. За торове, различни от изкуствените торове от минерален фосфат с общо съдържание на фосфор 2,3 % или повече (в масови единици), изразено като еквивалент на P_2O_5, в наредбата не е определена пределно допустима стойност за кадмий.

(24) Кралство Дания прилага определената в наредбата пределно допустима стойност както по отношение на националните торове, така и по отношение на торове, хармонизирани съгласно Регламент (ЕО) № 2003/2003. То не е уведомило Комисията, съгласно член 114 от ДФЕС или съгласно разпоредбите, предшестващи тази разпоредба на Договора ([4]), относно наредбата, която се прилага в Дания от 1989 г. във връзка с Регламент (ЕО) № 2003/2003. В настоящото уведомление обаче във връзка с Регламент (ЕС) 2019/1009 Кралство Дания посочва, че на 19 януари 1988 г. е уведомило Комисията съгласно Директива 83/189/ЕИО ([5]) на Съвета относно този проект за наредба и че преди нейното приемане е увеличило предвидената национална пределно допустима стойност, за да отрази възраженията, направени от три други държави членки след уведомлението.

(25) С това уведомление Кралство Дания иска одобрението на Комисията за прилагането на нотифицираните национални разпоредби по отношение на изкуствените торове от минерален фосфат с общо съдържание на фосфор 2,3 % или повече (в масови единици), изразено като еквивалент на P_2O_5, чрез дерогация от пределно допустимите стойности за съдържанието на кадмий, посочени в Регламент (ЕС) 2019/1009. С други думи, Кралство Дания възнамерява да прилага националната пределно допустима стойност за кадмий както по отношение на фосфатните торове, така и по отношение на определени други торове, регулирани съгласно този регламент. Настоящото уведомление не съдържа искане да бъде одобрена дерогация от Регламент (ЕО) № 2003/2003.

1.4. **Процедура**

(26) С писмо от 27 януари 2020 г., регистрирано на 29 януари 2020 г., Кралство Дания уведоми Комисията за своето намерение да запази националните си разпоредби относно съдържанието на кадмий в изкуствените торове от минерален фосфат с общо съдържание на фосфор 2,3 % или повече (в масови единици), изразено като еквивалент на P_2O_5, чрез дерогация от Регламент (ЕС) 2019/1009. Съгласно член 114, параграф 4, във връзка с член 36 от ДФЕС представената от Кралство Дания обосновка е на основание значими нужди, свързани със защитата на човешкото здраве и околната среда от експозиция на кадмий в околната среда.

(27) С писмо от 30 януари 2020 г. Комисията потвърди получаването на уведомлението и информира Кралство Дания, че шестмесечният срок за неговото разглеждане съгласно член 114, параграф 6 от ДФЕС изтича на 30 юли 2020 г.

(28) На 31 март 2020 г. Кралство Дания представи на Комисията допълнителна информация в подкрепа на своето уведомление въз основа на член 114, параграф 4 от ДФЕС. В нея са дадени пояснения по отношение на материалния обхват на националните разпоредби, които Кралство Дания се стреми да запази, както и подробни данни относно пазара на торове в Дания.

(29) В допълнителната информация Кралство Дания поясни, *inter alia*, че основната загриженост, която нотифицираните национални разпоредби имат за цел да разсеят, а оттам и основният акцент на научната оценка, включена в уведомлението на Дания, са свързани с неорганичните минерални торове с високо съдържание на фосфор, тъй като най-високото натоварване с кадмий се свързва с тях, и че такава загриженост съществува и по отношение на органо-минералните торове с високо съдържание на неорганичен минерален фосфор. Кралство Дания посочи също така, че би било склонно да проучи възможностите за информация или за изменение на законодателството във връзка с продуктовите функционални категории и пределно допустимите стойности, посочени в Регламент (ЕС) 2019/1009.

(30) Впоследствие Комисията публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* ([6]) известие относно уведомлението, за да информира заинтересованите страни за националните разпоредби на Кралство Дания и за основанията, посочени в подкрепа на уведомлението. След публикуването на известието не бяха получени коментари.

([4]) По специално член 95 (предишен 100a) от Договора за създаване на Европейската общност (консолидирана версия, 2002 г.) (ОВ C 325, 24.12.2002 г., стр. 33).

([5]) Директива 83/189/ЕИО на Съвета от 28 март 1983 г. за установяване на процедурата за предоставяне на информация в областта на техническите стандарти и регламенти (ОВ L 109, 26.4.1983 г., стр. 8).

([6]) ОВ C 124, 17.4.2020 г., стр. 19.

(31) Освен това с писмо от 6 април 2020 г. Комисията информира останалите държави членки за уведомлението и им даде възможност да представят коментари по него в рамките на 30 дни. В посочения срок Комисията получи коментари от Белгия, Словакия, Унгария и Малта. Първите три от тези държави членки посочиха, че нямат коментари във връзка с уведомлението. Малта отбеляза, че не възразява Кралство Дания да запази националните си пределно допустими стойности за съдържанието на кадмий в торовете.

2. **ОЦЕНКА**

(32) Като предварителна забележка Комисията отбелязва, че от съдебната практика на Съда на Европейския съюз („Съдът“) ясно следва, че процедурата, посочена в член 114, параграф 4 до параграф 6 от ДФЕС има за цел да гарантира, че никоя държава членка не може да прилага национални правила, отклоняващи се от хармонизираните правила, без да получи одобрение от Комисията. Никоя държава членка няма право да прилага националните разпоредби едностранно, без да е уведомила за тях и без да е получила от Комисията решение за одобрението им. ([7])

(33) Комисията отбелязва също така, че член 3, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2019/1009 се отнася само за дерогации от член 5 от Регламент (ЕО) № 2003/2003, предоставени преди 14 юли 2019 г. въз основа на уведомления, направени съгласно член 114, параграф 4 от ДФЕС.

(34) Комисията счита, че посоченото по-горе уведомяване от страна на Кралство Дания на 19 януари 1988 г. относно проекта за наредба съгласно Директива 83/189/ЕИО не е равностойно на процедура по член 114, параграф 4 до параграф 6 от ДФЕС, тъй като целта на въпросната процедура е да се предотвратят технически пречки пред търговията, а не да се дава възможност за дерогация на съществуващи национални разпоредби от мярка на Съюза за хармонизиране. В настоящия случай е безспорно, че Кралство Дания не е уведомило относно тази наредба съгласно член 114 от ДФЕС преди 14 юли 2019 г. и Комисията не я е одобрила.

(35) Следователно Кралство Дания не се ползва от дерогация от член 5 от Регламент (ЕО) № 2003/2003. Затова то не може да се ползва и от разпоредбите по член 3, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2019/1009.

2.1. **Допустимост**

(36) Съгласно член 114, параграф 4 и параграф 6 от ДФЕС след приемането на мярка за хармонизиране една държава членка може да запази своите по-строги национални разпоредби на основание значими нужди, посочени в член 36 от ДФЕС или отнасящи се до защитата на околната или работната среда, при условие че уведоми Комисията за тези национални разпоредби и Комисията одобри мерките.

(37) За да установи допустимостта на уведомлението, Комисията трябва да прецени дали въпросните нотифицирани национални разпоредби са мярка, съществувала преди и дерогираща нововъведеното правило на Съюза за хармонизиране, и дали са по-строги.

(38) Наредбата се прилага в Дания от 1989 г. Следователно по времето, когато е приет Регламент (ЕС) 2019/1009, тя вече е съществувала.

2.1.1. *Относно предшестващото съществуване на нотифицираните национални разпоредби*

(39) Два са факторите, които е необходимо да бъдат разгледани, за да се установи за целите на член 114, параграф 4 от ДФЕС дали нотифицираните национални разпоредби, въведени през 1989 г. и прилагани в сегашния си вид от 1998 г. до сега, са съществували преди.

(40) Първо, Регламент (ЕС) 2019/1009 ще замени Регламент (ЕО) № 2003/2003, който на свой ред е заменил директивата, общо приложима за торовете по времето когато нотифицираните национални разпоредби са били въведени, *т.е.* Директива 76/116/ЕИО на Съвета ([8]).

(41) Поради това възниква въпросът дали нотифицираните национални разпоредби може да се считат за оставащи в сила и подлежащи на съобщаване на Комисията в съответствие с член 114, параграф 4 от ДФЕС във връзка с Регламент (ЕС) 2019/1009 предвид хармонизирането, въведено с Директива 76/116/ЕИО и Регламент (ЕО) № 2003/2003.

([7]) Дело C-41/93, *Френска република/Комисия на Европейските общности*, точка 23—30.

([8]) Директива 76/116/ЕИО на Съвета от 18 декември 1975 г. за сближаване на законодателствата на държавите членки относно торовете (ОВ L 24, 30.1.1976 г., стр. 21).

(42) От друга страна, член 3, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2019/1009 разширява действието на минали дерогации от член 5 от Регламент (ЕО) № 2003/2003, така че да се обхване член 3, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/1009, и по този начин позволява съществуващи национални мерки, прилагани законно въз основа на уведомления съгласно член 114, параграф 4 от ДФЕС и решения на Комисията съгласно член 114, параграф 6 от ДФЕС по отношение на торове, попадащи в обхвата на предвиденото в Регламент (ЕО) № 2003/2003 хармонизиране, да се прилагат и за ЕС продукти за наторяване, които ще попаднат за пръв път в новия, разширен обхват на хармонизиране по силата на Регламент (ЕС) 2019/1009. Това потвърждава, че Регламент (ЕС) 2019/1009 е продължение на хармонизирането, произтичащо от Регламент (ЕО) № 2003/2003.

(43) От друга страна, съображение 11 от Регламент (ЕС) 2019/1009 потвърждава, че перифразирайки член 114, параграф 4 от ДФЕС, законодателят е сметнал, че Регламент (ЕС) 2019/1009 следва да бъде взет предвид за целите на оценката съгласно член 114, параграф 4 от ДФЕС:

„Някои държави членки са въвели национални разпоредби, ограничаващи съдържанието на кадмий във фосфатните торове от съображения, свързани със защитата на човешкото здраве и околната среда. Ако държава членка счете за необходимо да запази тези национални разпоредби след приемането на хармонизирани пределно допустими стойности съгласно настоящия регламент и докато тези хармонизирани пределно допустими стойности не станат равни на или по-ниски от вече въведените на национално равнище пределно допустими стойности, тя следва да уведоми Комисията за тези разпоредби в съответствие с член 114, параграф 4 от ДФЕС. Освен това, в съответствие с член 114, параграф 5 от ДФЕС, ако държава членка счете за необходимо да въведе нови национални разпоредби, като например разпоредби за ограничаване на съдържанието на кадмий във фосфатните торове, въз основа на нови научни доказателства, свързани със защитата на околната или работната среда поради специфичен проблем на тази държава членка, който е възникнал след приемането на настоящия регламент, тя уведомява Комисията за предвижданите мерки и за основанията за тяхното приемане. […]“

(44) Това тълкуване се подкрепя допълнително от разликата между регулаторния режим и материалния обхват на Регламент (ЕС) 2019/1009 и тези на Директива 76/116/ЕИО и Регламент (ЕО) № 2003/2003, както и от факта, че с Регламент (ЕС) 2019/1009 за пръв път се налага хармонизирана пределна стойност за кадмий.

(45) Може да се отбележи също, че в случаи в миналото, когато нова мярка за хармонизиране е замествала съществуваща мярка, Съдът е посочвал само новоприетата мярка за хармонизиране като мярка, която следва да се вземе предвид за целите на оценката съгласно член 114, параграф 4 от ДФЕС ([9]).

(46) В заключение, тъй като Регламент (ЕС) 2019/1009 е мярката за хармонизиране, която следва да бъде взета предвид за целите на нотифицираните съгласно член 114, параграф 4 от ДФЕС национални разпоредби, Комисията следва да установи дали тези национални разпоредби са съществували преди посочения регламент, в съответствие с изискването на член 114, параграф 4 от ДФЕС.

(47) Второ, Комисията не е била уведомена за нотифицираните национални разпоредби съгласно член 114 от ДФЕС или съгласно предшестващите го разпоредби преди това, нито като дерогация от Директива 76/116/ЕИО, нито като дерогация от Регламент (ЕО) № 2003/2003.

(48) Така възниква въпросът дали тези национални разпоредби все пак може да се считат за съществували преди Регламент (ЕС) 2019/1009 за целите на член 114, параграф 4 от ДФЕС, а не за нови национални разпоредби, които следва да бъдат нотифицирани съгласно член 114, параграф 5 от ДФЕС. За да се отговори на този въпрос, е важно да се разгледа целта на разграничаването между параграф 4 и параграф 5 на член 114 от ДФЕС.

(49) Такова разграничаване е било направено в съдебната практика на Съда. В дело C-3/00 Дания/Комисия, по отношение на член 95 от Договора за създаване на Европейската общност, съответстващ на член 114 от ДФЕС, Съдът е заключил следното:

„Разликата между двете ситуации, предвидени в член 95, се състои в това, че в първата ситуация националните разпоредби предшестват мярката за хармонизиране. Следователно те са известни на законодателния орган на Общността, но той не може или не желае да се ръководи от тях за целите на хармонизирането. Затова се счита за приемливо държавата членка да поиска нейните правила да останат в сила. За тази цел изискването на ДФЕС е такива национални разпоредби да са оправдани на основание значими нужди, посочени в член 30 от Договора или свързани със защитата на околната или работната среда. За разлика от това във втората ситуация приемането на ново

([9]) Вж. C-360/14 P Германия/Европейска комисия.

национално законодателство е по-вероятно да възпрепятства хармонизирането. По дефиниция институциите на Общността не са били в състояние да вземат под внимание националния текст при изготвянето на мярката за хармонизиране. В такъв случай изискванията, посочени в член 30 от Договора, не се вземат предвид и се приемат само съображения, свързани със защитата на околната или работната среда, при условие че държавата членка представи нови научни доказателства и че необходимостта от въвеждане на нови национални разпоредби е резултат от специфичен проблем на тази държава членка, който е възникнал след приемането на мярката за хармонизиране.“ ([10])

(50) В светлината на цитираната съдебна практика следва да се счита, че целта на разграничаването между параграф 4 и параграф 5 на член 114 от ДФЕС е да се наложат по-строги изисквания за обоснованост в случаите, в които е по-вероятно хармонизирането да бъде възпрепятствано, тъй като въпросната национална разпоредба не е била известна на законодателя по времето на приемането на мярката за хармонизиране и по тази причина не е била взета предвид при изготвянето на тази мярка.

(51) Както вече беше установено, нотифицираните национални разпоредби са в сила в сегашния си вид от 1998 г. Следователно те са били в сила по време на изготвянето на Регламент (ЕС) 2019/1009 и го предхождат.

(52) Освен това от оценката на въздействието, съпътстваща предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на правила за предоставяне на пазара на продукти за наторяване с маркировката „CE“ ([11]), е видно, че нотифицираните национални разпоредби са били известни на законодателния орган на Съюза по време на изготвянето на Регламент (ЕС) 2019/1009.

(53) Следователно може да се направи заключение, че нотифицираните национални разпоредби са мярка, съществувала преди и дерогираща нововъведеното правило за хармонизиране.

2.1.2. *Относно строгостта на нотифицираните национални разпоредби във връзка с Регламент (ЕС) 2019/1009*

(54) Що се отнася до въпроса дали нотифицираните национални разпоредби са по-строги от нововъведеното правило за хармонизиране, Комисията отбелязва, че макар Кралство Дания да възнамерява да прилага националната пределно допустима стойност за кадмий както по отношение на фосфатните торове, посочени в точка 3, буква а), подточка ii) от ПФК 1(B) и в точка 2, буква а), подточка ii) от ПФК 1(C)(I) в част II от приложение I към Регламент (ЕС) 2019/1009, така и по отношение на определени други торове, регулирани с този регламент, основният въпрос, който нотифицираните национални разпоредби имат за цел да решат, е свързан с предходната категория торове, които са неорганичните и органо-минералните торове с високо съдържание на фосфор.

(55) Комисията отбелязва също, че само за фосфатните торове датската пределно допустима стойност за кадмий и посочената в Регламент (ЕС) 2019/1009 пределно допустима стойност са изразени в една и съща мерна единица, *т.е.* в kg P_2O_5, а не в kg сухо вещество в целия продукт с всички негови компоненти.

(56) С други думи, само за фосфатните торове е възможно да се сравни равнището на защита на човешкото здраве и околната среда въз основа на датската пределно допустима стойност за кадмий с това на хармонизираната пределно допустима стойност, без да е известен точният състав на всеки продукт. При това фосфатните торове са категорично най-уместните продукти, обект на нотифицираните национални разпоредби. По тази причина, за да прецени дали нотифицираните национални разпоредби са по-строги и защитаващи отколкото нововъведеното правило за хармонизиране, Комисията може да сравни двете групи разпоредби само по отношение на фосфатните торове.

(57) Пределно допустимата стойност за кадмий във фосфатни торове, въведена с точка 3, буква а), подточка ii) от ПФК 1(B) и точка 2, буква а), подточка ii) от ПФК 1(C)(I) в част II от приложение I към Регламент (ЕС) 2019/1009, е 60 mg/kg P_2O_5. От друга страна, установената с нотифицираните национални разпоредби пределно допустима стойност е 48 mg/kg P_2O_5.

(58) Следователно нотифицираните национални разпоредби са по-строги и защитаващи отколкото разпоредбите на Регламент (ЕС) 2019/1009, поне що се отнася до фосфатните торове, посочени в същия регламент.

(59) В светлината на гореизложеното Комисията счита, че представеното от Кралство Дания уведомление е допустимо съгласно член 114, параграф 4 от ДФЕС, поне що се отнася до фосфатните торове, посочени в Регламент (ЕС) 2019/1009.

([10]) C-3/00 Дания/Комисия, т. 58. Потвърдено допълнително напр. в T-234/04 Кралство Нидерландия/ Комисия, т. 58, съединени дела T-366/03, T-235/04 Land Oberösterreich и Австрия/Комисия, т. 62, и C-512/99 Германия/Комисия, т. 41.

([11]) Вж. оценката на въздействието към предложението на Комисията, специално посветена на пределно допустимата стойност за кадмий, SWD(2016) 64 final, Част 2/2; https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/10102/2016/EN/SWD-2016-64-F1-EN-MAIN-PART-2.PDF; вж. по-специално страници 5, 6, 25, 28, 29 и 32 и приложение I.

2.2. **Оценка по същество**

(60) Съгласно член 114, параграф 4 и член 114, параграф 6, алинея първа от ДФЕС Комисията трябва да се увери, че са спазени всички условия, предвидени в същия член, които позволяват дадена държава членка да запази националните си разпоредби чрез дерогация от прилагането на мярка на Съюза за хармонизиране.

(61) Комисията трябва по-специално да установи дали нотифицираните национални разпоредби са на основание значими нужди, посочени в член 36 от ДФЕС или отнасящи се до защитата на околната или работната среда, и дали не надхвърлят необходимото за постигане на преследваните законни цели. Освен това когато Комисията прецени, че националните разпоредби отговарят на горепосочените условия, тя трябва съгласно член 114, параграф 6 от ДФЕС да установи дали тези национални разпоредби представляват средство за произволна дискриминация или прикрито ограничение на търговията между държавите членки и дали препятстват функционирането на вътрешния пазар или не.

(62) С оглед на срока, въведен с член 114, параграф 6 от ДФЕС, когато проучва дали нотифицираните съгласно член 114, параграф 4 от ДФЕС национални разпоредби са оправдани, Комисията трябва да приеме като изходна точка обосновката, представена от уведомяващата държава членка. Тежестта на доказване пада върху уведомяващата държава членка, която се стреми да запази националните си разпоредби.

(63) Когато обаче Комисията разполага с информация, в светлината на която може да се окаже необходимо да бъде преразгледана мярката на Съюза за хармонизиране, от която националните разпоредби се отклоняват, Комисията може да вземе предвид тази информация при оценката на нотифицираните национални разпоредби.

2.2.1. *Позицията на Кралство Дания*

(64) Приложимата в Дания пределно допустима стойност за кадмий в изкуствените торове от минерален фосфат с общо съдържание на фосфор 2,3 % или повече (в масови единици), изразено като еквивалент на P_2O_5, е мотивирана от защитата на човешкото здраве и околната среда от експозиция на кадмий в околната среда.

(65) В представената на Комисията обосновка Кралство Дания заявява, че прилага нотифицираните национални разпоредби от 1989 г. Пределно допустимата стойност, която е в сила понастоящем, се прилага от 1998 г. Нотифицираните национални разпоредби са въведени с цел да се намали замърсяването на земеделската земя, посочено в националния доклад „Замърсяването с кадмий — доклад за използването, разпространението и неблагоприятното въздействие на кадмий в Дания“, изготвен от Националния институт по храните към Техническия университет на Дания („DTU Fødevareinstituttet“) през 1980 г. Поради заключението, че кадмият постоянно се натрупва в земеделската земя в Дания, в доклада се препоръчва да бъде намалено съдържанието на кадмий в торовете, тъй като такова намаление може да доведе до значително понижаване на замърсяването на земеделската земя.

(66) Предвид факта, че като цяло експозицията на кадмий и въвеждането на кадмий в земеделските почви в Дания са по-ниски отколкото средните за Съюза, мнението на Кралство Дания е, че мерките, предприети за постигане на целта на нотифицираните национални разпоредби, са успешни. Поради това, за да се гарантира защитата на човешкото здраве и на околната среда и в бъдеще, Кралство Дания твърди, че е необходимо да се поддържа намалено равнище на експозиция на нейна територия съгласно Регламент (ЕС) 2019/1009. В допълнение в своето уведомление до Комисията Кралство Дания анализира очаквания национален ефект на пределно допустимата стойност 60 mg/kg P_2O_5, определена в Регламент (ЕС) 2019/1009. Тази пределно допустима стойност буди сериозни опасения във връзка с опазването на човешкото здраве и околната среда. Кралство Дания посочва, че прилагането на пределно допустимите стойности от Регламент (ЕС) 2019/1009 би довело до понижено равнище на защита в Дания.

(67) В подкрепа на това Кралство Дания основава оценката си на очакването, че прилагане на пределно допустимата стойност от 60 mg/kg P_2O_5, определена в Регламент (ЕС) 2019/1009, би довело до повишено въвеждане на кадмий от торове в земеделските земи в Дания поради вероятността торове с по-високо съдържание на кадмий да бъдат предлагани на пазара в страната.

(68) Кралство Дания представя по-специално обосновка за рисковете за човешкото здраве, свързани с експозицията на кадмий чрез храните. То посочва необходимостта да се намали съдържанието на кадмий в произвежданите в Дания храни и така да се защитят някои по-уязвими групи от населението, по-конкретно децата и вегетарианците, които приемат с храната си кадмий на равнища, надвишаващи пределно допустимите стойности, основани на здравни критерии.

(69) Кралство Дания подкрепя това свое твърдение с няколко научни изследвания. То посочва по-специално проучване на Европейския орган за безопасност на храните (ЕОБХ) ([12]) за приемливия седмичен прием (TWI) и го сравнява с проучване, извършено от Техническия университет на Дания, в което заключението е, че експозицията на кадмий чрез храната би трябвало да се намали. Освен това от направеното от Техническия университет на Дания проучване става ясно, че децата са група с висока експозиция, като средната експозиция на малките деца надвишава TWI. Смята се, че вегетарианците също имат прием на кадмий значително по-висок отколкото средното равнище за населението. Най-голямата експозиция на кадмий чрез храната се дължи на консумацията на зърнени храни и зеленчуци. Количествата, консумирани от тези групи, водят до висока експозиция.

(70) Освен това Кралство Дания има висока степен на самодостатъчност в своето производство на храни — зърнени култури, картофи и моркови и др. Следователно експозицията на населението на Дания на кадмий е тясно свързана с количеството кадмий, внасяно в земеделските земи в страната.

(71) Следва да се отбележи, че почвите в Дания варират от песъчливи в западните части на страната до глинести в източните. В резултат на почвените условия натрупването на кадмий в почвите е различно: по-високи са равнищата в глинестите почви в Зеланд, Фин и най-източните части на Ютланд, докато Западен Ютланд има повече песъчливи почви и общо взето по-ниски равнища на кадмий. В допълнение представените от Кралство Дания демографски данни показват, че поради различия, свързани с факторите за ефективност на селското стопанство, произтичащи от естеството на почвите, отглеждането на земеделски култури е съсредоточено в райони, където глинестите почви съдържат по-високи равнища на кадмий.

(72) Друг фактор, който е различен в източните и в западните райони на Дания, е мащабът на животновъдството, а оттам и наличието на оборски тор като алтернатива на изкуствените торове. Като цяло животновъдството е съсредоточено в Ютланд, а растениевъдството без домашни животни е разпространено в Зеланд. Следователно географските различия в почвените условия и животновъдството в Дания означават, че използването на изкуствени торове е сравнително по-интензивно в източната част на Дания, където са по-разпространени земеделски стопанства без животновъдство и глинестите почви съдържат по-високи фонови нива на кадмий. Кралство Дания отбелязва, че през 2014 г. приблизително 91 % от изкуствените торове в Европа са били в рамките на пределно допустимата стойност от 60 mg Cd/kg P_2O_5, а приблизително 68 % — в рамките на 40 mg Cd/kg P_2O_5. Следователно голяма част от торовете на Европейския пазар вече отговарят на определената от Дания пределно допустима стойност. През последните две десетилетия в Дания средното равнище на кадмий в изкуствените торове е било 10—20 mg Cd/kg P_2O_5, а според оценките на европейския пазар то е било 32—36 mg Cd/kg P_2O_5.

(73) При това делът на Дания на европейския пазар на изкуствени торове е между 2 % и 3 %. Кралство Дания заявява, че не е срещало проблеми с доставките на торове, отговарящи на валидната понастоящем пределно допустима стойност за кадмий, от 1998 г., когато тя е била въведена.

(74) Освен това нотифицираните национални разпоредби са с общо приложение и се прилагат по отношение както на датски, така и на други фирми, продаващи торове за употреба в Дания. В допълнение следва да се отбележи, че Дания няма природни залежи на фосфоритна руда, така че в тази страна такава руда не се добива.

(75) В допълнение Кралство Дания е предоставило статистически данни, доказващи, че през периода 1988—2018 г. вносът на торове от други държави членки постепенно е нараснал. Кралство Дания твърди, че съгласно тези икономически данни пределно допустимата стойност, определена в нотифицираните национални разпоредби, не е попречила на увеличаването на вноса от други държави членки. Тъкмо обратното, данните сочат явно развитие на търговията между различните държави членки. Също така нотифицираните национални разпоредби не представляват пречка за възможностите за износ на изкуствени торове в други държави членки.

([12]) Научно становище на Експертната група по замърсителите в хранителната верига относно кадмий в храната, изготвено по искане на Европейската комисия. EFSA Journal [Бюлетин на ЕОБХ], (2009) 980, стр. 1.

2.2.2. *Оценка на позицията на Кралство Дания*

2.2.2.1. Обосновка на основание значими нужди, посочени в член 36 от ДФЕС или отнасящи се до защитата на околната или работната среда

(76) Нотифицираните национални разпоредби имат за цел да се постигне по-високо равнище на защита на човешкото здраве и околната среда, отколкото предвиденото в Регламент (ЕС) 2019/1009 по отношение на експозицията на кадмий, и така да се избегне натрупването на кадмий в почвата. Начинът да се постигне тази цел е чрез запазване на по-ниските пределно допустими стойности на кадмий в торовете, обхванати от нотифицираните национални разпоредби.

(77) По отношение на защитата на човешкото здраве следва да се отбележи, че за хората кадмият е несъществен и токсичен елемент, който не е полезен и за растенията и животните. По-конкретно съгласно Регламент (ЕО) 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета ([13]) кадмиевият оксид е класифициран като канцерогенно вещество, категория 2.

(78) Наличието на кадмий в растенията и поемането на кадмий с храната може да има неблагоприятни последици за човешкото здраве в дългосрочен план. Освен това когато попадне в човешкото тяло, кадмият ефикасно се задържа и се натрупва в тялото през целия живот ([14]).

(79) Експозицията на населението на кадмий се осъществява чрез многобройни канали, включително чрез тютюнопушене и прием на храна. За непушачите храната представлява най-важният източник за прием на кадмий. Кадмият е токсичен главно за бъбреците, но може да причини и деминерализация на костите и статистически се свързва с повишен риск от рак на белите дробове, ендометриума, пикочния мехур и гърдата. ([15])

(80) Кадмият може да увреди бъбреците и причинява повишено отделяне на белтък в урината. Продължителността и равнището на експозиция на кадмий определя тежестта на въздействието. Увреждането на скелета е друго критично последствие от хроничната експозиция на кадмий при нива малко по-високи от тези, при които отделянето на белтък в урината би било ранен показател. Кадмият се натрупва главно в черния дроб и в бъбреците, изхвърлянето му става бавно и той може да остане в човешкото тяло в продължение на десетилетия.

(81) Също така рисковете за здравето не могат да се изключат за пълнолетни пушачи и хора с изчерпани запаси на желязо в тялото и/или живеещи в близост до промишлени източници на кадмий. ([16])

(82) При това освен влиянието върху човешкото здраве Кралство Дания се стреми да постигне и по-високо равнище на опазване на околната среда. Кралство Дания твърди, че допълнителното натрупване на кадмий в почвите може да повлияе отрицателно върху почвеното биоразнообразие и следователно върху функциите на почвата (напр. разграждането на органичните вещества) и върху качеството на подпочвените води чрез просмукване в почвите. Както токсичността, така и бионаличността на кадмий се влияят от характеристиките на почвата.

(83) Разликите в почвените условия и животновъдството в Дания водят до относително по-широко използване на изкуствени торове в източните части на страната, където земеделските стопанства без животновъдство са по-разпространени и глинестите почви съдържат по-високи фонови нива на кадмий.

(84) В своята резолюция от 25 януари 1988 г. ([17]) Съветът вече изрази своята загриженост относно рисковете за човешкото здраве и околната среда, свързани с кадмия. Съветът подчерта колко е важно да се намали въвеждането на кадмий в почвите от всички източници, включително дифузни (напр. утаявания на замърсители от атмосферата, фосфатни торове, утайка от пречистване на отпадъчни води и др.), освен друго, чрез „уместни мерки за контрол на съдържанието на кадмий във фосфатни торове, основани на подходяща технология, която не изисква прекомерни разходи, и като се отчитат условията на околната среда в различните региони на Общността.“

([13]) Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси, за изменение и за отмяна на директиви 67/548/ЕИО и 1999/45/ЕО и за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 (ОВ L 353, 31.12.2008 г., стр. 1).

([14]) Вж. научния доклад на Европейския орган за безопасност на храните „Експозиция на европейското население на кадмий чрез храната“ от 2012 г., публикуван на адрес: https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/scientific_output/files/main_documents/2551.pdf, (*EFSA Journal* (Бюлетин на ЕОБХ) 2012; 10(1).

([15]) *EFSAJournal* (Бюлетин на ЕОБХ) 2012; 10(1).

([16]) Доклад за ЕС за оценка на риска във връзка с кадмий и кадмиев оксид, цитиран в SWD(2016) 64 final, стр. 11.

([17]) ОВ C 30, 4.2.1988 г., стр. 1.

(85) През 2002 г. Научният комитет по рисковете за здравето и околната среда заключи, че пределно допустима стойност от 40 mg/kg P_2O_5 или повече би довела до натрупване на кадмий в повечето почви в Съюза. За разлика от това пределно допустима стойност от 20 mg/kg P_2O_5 или по-малко не се очаква да доведе до натрупване в почвите в дългосрочен план, през следващите 100 години, ако не се вземат предвид останалите източници на кадмий.

(86) В съображение 15 от Регламент (ЕО) № 2003/2003 вече е оповестено намерението на Комисията да се заеме с проблема относно неумишленото съдържание на кадмий в минералните торове.

(87) В предложението си за Регламент (ЕС) 2019/1009 ([18]) въз основа на наличните научни данни при оценка на въздействието Комисията заключи, че металният кадмий и кадмиевият оксид като цяло могат да представляват сериозен риск за здравето и за околната среда. Тя предложи да бъде определена пределно допустима стойност от 60 mg/kg P_2O_5 във фосфатните торове и тази стойност постепенно да се намали до 20 mg/kg P_2O_5 в рамките на 12 години след началото на прилагането на новия регламент.

(88) Освен това е налице общо съгласие за това, че кадмият в торовете определено е най-важният източник на кадмий, внасян в почвата и в хранителната верига ([19]).

(89) В Регламент (ЕС) 2019/1009 е определена пределно допустима стойност от 60 mg/kg P_2O_5, която да се прилага от 16 юли 2022 г. По-голямата част от торовете, предлагани на европейския пазар, вече отговарят на тази стойност. Въпреки че въвеждането на тази пределно допустима стойност е стъпка в правилната посока, въз основа на наличните научни данни може да се заключи, че не е вероятно това да намали значително натрупването на кадмий в почвите в дългосрочен план.

(90) Тъй като необходимостта от по-амбициозни хармонизирани пределно допустими стойности за кадмий във фосфатните торове в бъдеще се признава, в Регламент (ЕС) 2019/1009 е предвидено задължение Комисията да преразгледа тези стойности с цел да ги намали, ако това е осъществимо.

(91) Въз основа на горното трябва да се отчете, че определената в нотифицираните национални разпоредби пределно допустима стойност е обоснована от необходимост да се опазват човешкото здраве и околната среда.

2.2.2.2. Отсъствие на произволна дискриминация, прикрити ограничения на търговията между държавите членки или пречки за функционирането на вътрешния пазар

а) Отсъствие на произволна дискриминация

(92) Съгласно член 114, параграф 6 от ДФЕС от Комисията се изисква да установи дали запазването на националните разпоредби не е средство за произволна дискриминация. Според съдебната практика на Съда, за да няма дискриминация, подобни ситуации не трябва да се третират по различни начини и различни ситуации не трябва да се третират по един и същи начин, освен ако това не е обективно оправдано.

(93) Нотифицираните национални разпоредби се прилагат по отношение както на националните продукти, така и на продукти, внасяни от други държави членки. Може да се заключи, че националните разпоредби не са средство за произволна дискриминация, поради отсъствието на данни за обратното.

б) Отсъствие на прикрити ограничения на търговията с фосфатни торове

(94) За да направи оценка на условието, отнасящо се до отсъствието на прикрито ограничение на търговията, Комисията първо оценява нотифицираните национални разпоредби, доколкото те засягат торовете, за които тя е приела, че уведомлението е допустимо, *т.е.* фосфатните торове, посочени в Регламент (ЕС) 2019/1009.

([18]) *COM/2016/0157* final — 2016/084 (COD).

([19]) Вж. изследването *Revisiting and updating the effect of phosphate fertilizers to cadmium accumulation in European agricultural soils [Преразглеждане на влиянието на фосфатните торове за натрупването на кадмий в земеделските почви в Европа и най-нови данни]* от Erik Smolders и Laetitia Six, възложено от сдружението Fertilizers Europe през 2013 г., публикувано на адрес: http://ec.europa.eu/health/scientific_committees/environmental_risks/docs/scher_o_168_rd_en.pdf.

(95) Национални разпоредби, съгласно които условията за пускането на продукти на пазара са по-строги от определените от законодателството на Съюза, обикновено представляват пречка пред търговията. Това е така, понеже в резултат от националните разпоредби се очаква някои от продуктите, законно пуснати на пазара в останалата част на Съюза, да не бъдат пуснати на пазара във въпросната държава членка. Предварителните условия, посочени в член 114, параграф 6 от ДФЕС, имат за цел да се предотврати неоснователното прилагане на ограничения въз основа на критериите, изложени в параграф 4 и параграф 5 от същия член, които всъщност представляват икономически мерки за възпрепятстване на вноса на продукти от други държави членки, т.е. средство за косвена защита на националното производство. ([20])

(96) Тъй като с нотифицираните национални разпоредби се налагат също по-строги пределни допустими стойности за съдържанието на кадмий във фосфатни торове, които важат и за стопански субекти, установени в други държави членки, в хармонизирана в друго отношение област, възможно е те да представляват прикрито ограничение на търговията или да препятстват функционирането на вътрешния пазар. Признава се обаче, че член 114, параграф 6 от ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че не може да се одобряват единствено национални мерки, представляващи непропорционална пречка за функционирането на вътрешния пазар ([21]).

(97) В отсъствието на доказателства, че националните разпоредби представляват фактически мярка, предназначена да защити националното производство, може да се заключи, че те не са прикрито ограничение на търговията между държавите членки. Затова на Комисията остава да прецени дали нотифицираните национални разпоредби представляват пречка за функционирането на вътрешния пазар.

в) Отсъствие на пречки за функционирането на вътрешния пазар за фосфатни торове

(98) За да направи оценка за условието, отнасящо се до отсъствието на пречки за функционирането на вътрешния пазар, Комисията трябва първо да оцени нотифицираните национални разпоредби, доколкото те засягат торовете, за които тя е приела, че уведомлението е допустимо, *т.е.* фосфатните торове, посочени в Регламент (ЕС) 2019/1009.

(99) Член 114, параграф 6 от ДФЕС задължава Комисията да установи дали запазването на нотифицираните разпоредби препятства функционирането на вътрешния пазар или не. Условието не може да се тълкува като изключващо възможността за одобрение на национални мерки, които е вероятно да засегнат функционирането на вътрешния пазар. Всъщност всяка национална мярка, отклоняваща се от мярка за хармонизиране, насочена към създаването и функционирането на вътрешния пазар, по същество представлява мярка, която може да засегне вътрешния пазар. Следователно за да се запази целесъобразният характер на уредената в член 114 от ДФЕС процедура, понятието „пречка за функционирането на вътрешния пазар“ трябва да се тълкува в контекста на член 114, параграф 6 от ДФЕС като непропорционално въздействие по отношение на преследваната цел ([22]).

([20]) Решение на Комисията от 8 май 2018 г. относно нотифицираните от Дания национални разпоредби относно добавянето на нитрити в някои месни продукти, C/2018/2721, т. 54 (ОВ L 118, 14.5.2018 г., стр. 7) Решение на Комисията от 3 януари 2006 г. относно националните разпоредби, нотифицирани от Република Финландия съгласно член 95, параграф 4 от ДФЕС относно максимално допустимото съдържание на кадмий в торовете, 2006/348/ЕО, т. 40 (ОВ L 129, 17.5.2006 г., стр. 25) Решение на Комисията от 3 януари 2006 г. относно националните разпоредби, нотифицирани от Кралство Швеция съгласно член 95, параграф 4 от ДФЕС относно максимално допустимото съдържание на кадмий в торовете, 2006/347/ЕО, т. 41 (ОВ L 129, 17.5.2006 г., стр. 19) Решение на Комисията от 3 януари 2006 г. относно националните разпоредби, нотифицирани от Република Австрия съгласно член 95, параграф 4 от ДФЕС относно максимално допустимото съдържание на кадмий в торовете, 2006/349/ЕО, т. 41 (ОВ L 129, 17.5.2006 г., стр. 31).

([21]) Решение на Комисията от 8 май 2018 г. относно нотифицираните от Дания национални разпоредби относно добавянето на нитрити в някои месни продукти, C/2018/2721, т. 55; Решение на Комисията от 3 януари 2006 г. относно националните разпоредби, нотифицирани от Република Финландия съгласно член 95, параграф 4 от ДФЕС, относно максимално допустимото съдържание на кадмий в торовете, 2006/348/ЕО, т. 42; Решение на Комисията от 3 януари 2006 г. относно националните разпоредби, нотифицирани от Кралство Швеция съгласно член 95, параграф 4 от ДФЕС относно максимално допустимото съдържание на кадмий в торовете, 2006/347/ЕО, т. 43; Решение на Комисията от 3 януари 2006 г. относно националните разпоредби, нотифицирани от Република Австрия съгласно член 95, параграф 4 от ДФЕС относно максимално допустимото съдържание на кадмий в торовете, 2006/349/ЕО, т. 43.

([22]) Решение на Комисията от 8 май 2018 г. относно нотифицираните от Дания национални разпоредби относно добавянето на нитрити в някои месни продукти, C/2018/2721, т. 55; Решение на Комисията от 3 януари 2006 г. относно националните разпоредби, нотифицирани от Република Финландия съгласно член 95, параграф 4 от ДФЕС, относно максимално допустимото съдържание на кадмий в торовете, 2006/348/ЕО, т. 42; Решение на Комисията от 3 януари 2006 г. относно националните разпоредби, нотифицирани от Кралство Швеция съгласно член 95, параграф 4 от ДФЕС относно максимално допустимото съдържание на кадмий в торовете, 2006/347/ЕО, т. 43; Решение на Комисията от 3 януари 2006 г. относно националните разпоредби, нотифицирани от Република Австрия съгласно член 95, параграф 4 от ДФЕС относно максимално допустимото съдържание на кадмий в торовете, 2006/349/ЕО, т. 43.

(100) При преценката дали нотифицираните национални разпоредби са подходящи и необходими за постигането на преследваната от тях цел е необходимо да се вземат под внимание няколко фактора. Комисията следва да прецени дали равнището на защита, произтичащо от пределно допустимата стойност за кадмий, определена в нотифицираните национални разпоредби, постига тяхната цел — опазване на човешкото здраве от една страна и на околната среда, от друга.

(101) Комисията отбелязва на първо място, че пределно допустимата стойност за кадмий в нотифицираните национални разпоредби е по-ниска от пределно допустимата стойност за кадмий за фосфатните торове, определена в Регламент (ЕС) 2019/1009. Следователно нотифицираните национални мерки осигуряват по-добро равнище на защита за човешкото здраве и околната среда отколкото осигуреното от мярката за хармонизиране.

(102) Относно пропорционалността на нотифицираните национални разпоредби за фосфатните торове Комисията прави следните забележки:

(103) Първо, Кралство Дания не е срещало никакви проблеми при снабдяването с торове, отговарящи на валидната понастоящем пределно допустима стойност за кадмий, което означава, че тази стойност не представлява значима пречка за свободното движение на вътрешния пазар.

(104) Второ, Кралство Дания посочва необходимостта да се намали съдържанието на кадмий в произвежданите в Дания храни и по този начин да се защитят някои групи от населението, по-специално децата и вегетарианците, консумиращи кадмий с храната си на равнища, които надвишават основаните на здравни критерии пределно допустими стойности. Цитираното от Кралство Дания изследване на ЕОБХ ([23]) показва, че децата са група с висока експозиция, като средната експозиция на малките деца надвишава TWI. Според оценките вегетарианците също имат значително по-висок прием на кадмий отколкото средното равнище за населението. ([24])

(105) В допълнение фактът, че експозицията на кадмий и въвеждането му в земеделските почви в Дания като цяло са по-ниски отколкото средните за Съюза, сочи, че предприетите мерки за осигуряване на защита на почвите в Дания и на датското население са успешни.

(106) Относно фосфатните торове, като се имат предвид изтъкнатите от Кралство Дания ползи за здравето и за околната среда, свързани с по-ниската експозиция на кадмий, и фактът, че въз основа на наличната понастоящем информация изглежда търговията изобщо не е засегната, Комисията счита, че нотифицираните национални разпоредби може да бъдат запазени от съображения, свързани със защитата на човешкото здраве и околната среда, предвид факта, че те не са непропорционални и следователно не представляват пречка за функционирането на вътрешния пазар по смисъла на член 114, параграф 6 от ДФЕС.

г) Отсъствие на прикрито ограничение на търговията и пречки за функционирането на вътрешния пазар за торове, различни от фосфатни торове

(107) Освен фосфатните торове, посочени в Регламент (ЕС) 2019/1009, нотифицираните национални разпоредби обхващат и други изкуствени торове от минерален фосфат с общо съдържание на фосфор 2,3—5 % или повече (в масови единици), изразено като еквивалент на P_2O_5.

(108) С цел да се установи дали нотифицираните национални разпоредби представляват прикрито ограничение на търговията или пречка за функционирането на вътрешния пазар за тези торове по смисъла на член 114, параграф 6, а оттам и дали те оказват непропорционално въздействие по отношение на преследваната цел, Комисията отбелязва, че Кралство Дания потвърждава, че основната загриженост е свързана с фосфатните торове, посочени в Регламент (ЕС) 2019/1009, и че основният акцент на научната оценка, включена в уведомлението на Дания, е поставен върху определена категория торове, а именно неорганичните минерални торове с високо съдържание на фосфор.

([23]) Научно становище на Експертната група по замърсителите в хранителната верига относно кадмий в храната, изготвено по искане на Европейската комисия. *EFSA Journal* (Бюлетин на ЕОБХ), 2009, 980, стр. 1.

([24]) Научно становище на Експертната група по замърсителите в хранителната верига относно кадмий в храната, изготвено по искане на Европейската комисия. *EFSA Journal* (Бюлетин на ЕОБХ), 2009, 980, стр. 1.

(109) Относно преследваната цел — опазване на човешкото здраве и околната среда — Комисията отбелязва, както е посочено и в съображения 55 и 56 по-горе, че без да се знае точният състав на всеки продукт сравнение между защитния характер на определената от Дания пределно допустима стойност за кадмий и на хармонизираната пределно допустима стойност е възможно само за фосфатните торове,, тъй като само по отношение на фосфатните торове датската пределно допустима стойност и посочената в Регламент (ЕС) 2019/1009 са изразени в една и съща мерна единица. С други думи за торове, които не са фосфатни, не е възможно да се определи дали нотифицираните национални разпоредби са по-строги от нововъведеното правило за хармонизиране. Следователно не може да се установи и дали нотифицираните национални разпоредби осигуряват по-добра степен на защита на човешкото здраве и околната среда в сравнение с мярката за хармонизиране.

(110) Относно влиянието на нотифицираните национални разпоредби върху функционирането на вътрешния пазар Комисията отбелязва, че прилагането на тези разпоредби към торове с маркировката „CE“, различни от фосфатните торове, посочени в Регламент (ЕС) 2019/1009, би създало сериозни административни затруднения за стопански субекти, които желаят да предлагат торове на пазара в Дания. За да постигнат съответствие с нотифицираните национални разпоредби, на производителите би се наложило да категоризират своите торове *не* само съгласно Регламент (ЕС) 2019/1009, но и съгласно нотифицираните национални разпоредби. При това ако тор с маркировката „CE“ представлява изкуствен тор от минерален фосфат с общо съдържание на фосфор 2,3 % или повече (в масови единици), изразено като еквивалент на P_2O_5, съгласно нотифицираните национални разпоредби, но *не* представлява фосфатен тор съгласно Регламент (ЕС) 2019/1009, производителите ще трябва да изчисляват по два начина съдържанието на кадмий: в kg P_2O_5 като мерна единица с цел спазване на нотифицираните национални разпоредби и в kg сухо вещество като мерна единица с цел спазване на Регламент (ЕС) 2019/1009.

(111) Като има предвид значителните административни пречки, до които би довело прилагането на нотифицираните национални разпоредби към торовете, които не са фосфатни, заедно с факта, че е невъзможно да се установи дали тези разпоредби осигуряват по-високо ниво на защита отколкото Регламент (ЕС) 2019/1009 и че замърсяването с кадмий от такива торове не буди особена загриженост в Кралство Дания, Комисията счита, че ако нотифицираните национални разпоредби се прилагат по отношение на тези торове, те биха оказали непропорционално въздействие върху функционирането на вътрешния пазар във връзка с преследваната цел.

(112) В заключение Комисията счита, че запазването на нотифицираните национални разпоредби препятства функционирането на вътрешния пазар по смисъла на член 114, параграф 6 от ДФЕС, доколкото те се отнасят за торове, различни от фосфатните. По тази причина и без да е необходимо да се взема решение дали уведомлението е допустимо в тази си част, нотифицираните национални разпоредби следва да се отхвърлят, доколкото се отнасят за торове, различни от фосфатните торове, посочени в Регламент (ЕС) 2019/1009.

2.2.2.3. Ограничение във времето

(113) За да се гарантира, че нотифицираните национални разпоредби и потенциалната пречка за функционирането на вътрешния пазар се ограничават до изрично необходимото за постигане на преследваните от Кралство Дания цели, националната дерогация следва да бъде ограничена във времето. Тя ще престане да бъде необходима, ако в бъдеще хармонизираната пределно допустима стойност бъде определена на равнището на пределно допустимата стойност на Дания или по-ниско.

(114) Хармонизираната пределно допустима стойност може да се определи на равнището на пределно допустимата стойност на Дания или по-ниско чрез решение на Европейския парламент и на Съвета въз основа на предложение на Комисията, например в контекста на прегледа, предвиден в член 49, точка б) от Регламент (ЕС) 2019/1009. По тази причина срокът, за който се предоставя дерогацията, следва да не се ограничава до определена дата, а да се обвърже с такова бъдещо решение на съзаконодателите.

(115) Това би съответствало на член 3, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2019/1009, който предвижда, че дерогации от Регламент (ЕО) № 2003/2003 във връзка със съдържанието на кадмий, предоставени в съответствие с член 114, параграф 4 от ДФЕС, може да продължат да се прилагат до момента, в който на равнището на Съюза започнат да се прилагат хармонизирани пределно допустими стойности за съдържание на кадмий във фосфатните торове, равни на или по-ниски от националните пределно допустими стойности.

(116) Настоящото решение следва да се прилага до момента, в който на равнището на Съюза започне да се прилага ревизирана хармонизирана пределно допустима стойност, равна на или по-ниска от пределно допустимата стойност на Дания.

3. **ЗАКЛЮЧЕНИЕ**

(117) Предвид гореизложеното следва да се заключи, че представеното на 27 януари 2020 г. искане на Кралство Дания да запази националното си законодателство, дерогиращо от Регламент (ЕС) 2019/1009, е допустимо, доколкото обхваща фосфатните торове, посочени в Регламент (ЕС) 2019/1009.

(118) При това доколкото нотифицираните национални разпоредби се отнасят за фосфатните торове, посочени в Регламент (ЕС) 2019/1009, Комисията счита, че тези разпоредби:

— отговарят на нуждите на основание опазване на човешкото здраве и околната среда;

— съответстват на преследваните цели;

— не са средство за произволна дискриминация;

— не представляват прикрито ограничение на търговията между държавите членки.

(119) Затова Комисията смята, че нотифицираните национални разпоредби може да бъдат одобрени, доколкото се отнасят за такива торове.

(120) Доколкото обаче нотифицираните национални разпоредби се отнасят за торове, различни от фосфатните торове, посочени в Регламент (ЕС) 2019/1009, Комисията счита, че те биха оказали непропорционално въздействие върху функционирането на вътрешния пазар във връзка с преследваната цел. По тези причини Комисията смята, че мярката трябва да бъде отхвърлена, доколкото се отнася за такива торове,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Нотифицираните от Кралство Дания съгласно член 114, параграф 4 от Договора за функционирането на Европейския съюз и отклоняващи се от Регламент (ЕС) 2019/1009 национални разпоредби по отношение на съдържанието на кадмий във фосфатни торове, а именно забраната за пускане на датския пазар на торове със съдържание на кадмий над 48 mg/kg, P_2O_5, се одобряват, доколкото се прилагат за фосфатните торове, посочени в точка 3, буква а), подточка ii) от ПФК 1(B) и в точка 2, буква а), подточка ii) от ПФК 1(C)(I) в приложение I към Регламент (ЕС) 2019/1009, до момента, в който на равнището на Съюза започне да се прилага ревизирана хармонизирана пределно допустима стойност, равна на или по-ниска от пределно допустимата стойност на Дания.

Член 2

Нотифицираните от Кралство Дания национални разпоредби се отхвърлят, доколкото се прилагат за торове, различни от фосфатните торове, посочени в точка 3, буква а), подточка ii) от ПФК 1(B) и в точка 2, буква а), подточка ii) от ПФК 1(C)(I) в приложение I към Регламент (ЕС) 2019/1009.

Член 3

Адресат на настоящото решение е Кралство Дания.

Съставено в Брюксел на 27 юли 2020 година.

За Комисията
Thierry BRETON
Член на Комисията